

Tytuł: Fizjologia i zaburzenia dojrzewania płciowego / Physiology and disorders of puberty

Słowa kluczowe: PRZEDWCZESNE DOJRZEWANIE DOJRZEWANIE PŁCIOWE OPÓŹNIONE DOJRZEWANIE

Keywords: PRECOCIOUS PUBERTY DELAYED PUBERTY PUBERTY

Autorzy:

Izabela Rogozińska - Klinika Pediatrii i Endokrynologii, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Streszczenie:

Dojrzewanie płciowe stanowi jeden z etapów trwającej przez całe życie ewolucji układu podwzgórze – przysadka – gonady. W tym czasie zachodzą zmiany hormonalne i somatyczne prowadzące do osiągnięcia dojrzałości płciowej i płodności. Są one efektem dwóch niezależnych od siebie procesów: adrenarche (oś podwzgórze – przysadka – nadnercza) i gonadarche (oś podwzgórze – przysadka – gonady). Proces dojrzewania jest złożony, wpływa nań szereg czynników genetycznych, środowiskowych i socjoekonomicznych, w tym szczególną rolę odgrywa stan odżywienia. Wyróżnia się dwie podstawowe grupy zaburzeń: przedwczesne dojrzewanie i opóźnione dojrzewanie. W naszej szerokości geograficznej za fizjologię uznawane jest pojawienie się objawów dojrzewania po ukończeniu 8 lat u dziewczynki i 9 lat u chłopca. Opóźnienie dojrzewania rozpoznajemy, gdy u dziewczynki w wieku 13 lat, a u chłopca w wieku 14 lat nie ma żadnych objawów dojrzewania.

Abstract:

Puberty is a period in human life, which is one of the stages of a lifelong evolution of the hypothalamic – pituitary – gonadal axis. At this time, hormonal and somatic changes occur, leading to sexual maturity and fertility. They are a result of two independent processes – adrenarche (hypothalamic – pituitary – adrenal axis) and gonadarche (hypothalamic – pituitary – gonadal axis). The maturation process is complex, and it is determined by a number of environmental, genetic and socio-economic factors, including the important role of the nutritional status. There are two basic groups of disorders: precocious puberty and delayed puberty. In our latitude, we consider physiological the appearance of symptoms of maturing after reaching the age of 8 for a girl, and 9 for a boy. Delayed puberty is recognized when a girl aged 13 and a boy at the age of 14 have no symptoms of maturation.